

Z P R A V O D A J

ŠRÁMKOVY SOBOTKY

B ř e z e n 1 9 6 5

Roč.II. - čís.3

Joža Zindr

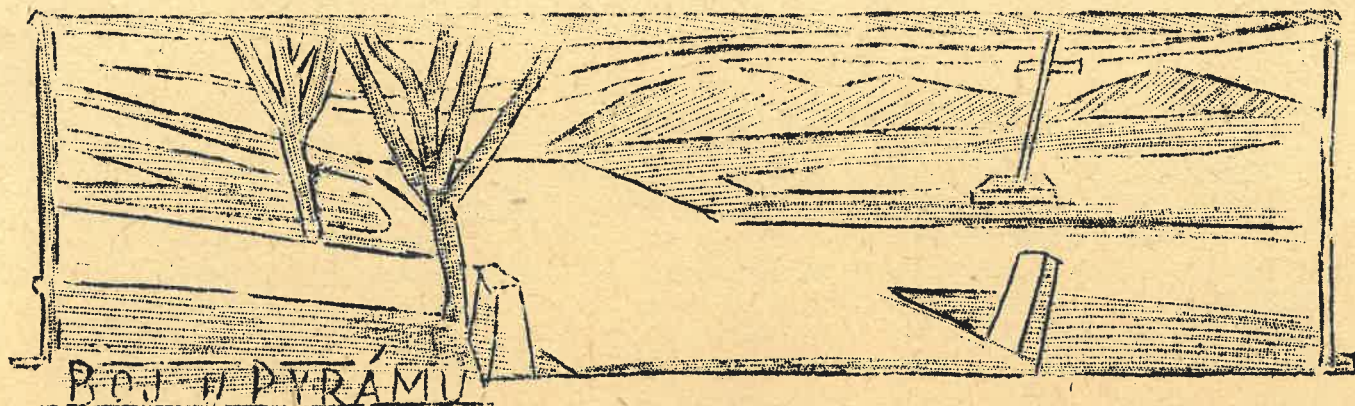
M ů j k r a j •

Zelený tvar
a na něm stíny,
do nebe zářezy lesů.
Pokora Krista
modlí se ze vřesů,
vrby a vrby,
na stopy cesty chudé:
bolelo, bolí
a bolet bude.

Domů je daleko,
v mlhách den prodlí,
modravých Trosek
vidiny smutné
rukama zlýma
zač se to modlí,
zač se to modlí?

Nejmenší lžicí
naberem radost,
na okna dýcháme,
aby den zašel
a my pak viděli
modravým snem
gondoly bloudit
v zelených vodách
s rudými světly
sem - tam,
tam - sem.

Pod Troskami.

BOJ U PYRÁMU

Jedeš-li po státní silnici od Jičína přes Sobotku, spatříš za Horním Bousovem na křižovatce, kde se říká u Pyrámu, při silnici svažující se k Přepeřům několik prostých křížků, označujících místo, kde padlo několik hrdinů za slavné květnové revoluce. Pamětní kniha obecné školy v Horním Bousově zaznamenává o boji u Pyrámu na str.370 a n. toto: V úterý ráno dne 8.května zaujali hornobousevští a přepeřští bojovníci za svobodu připravené pozice na křižovatce u Pyrámu. Krásný květnový den sliboval klid a pohodu. Jen v dáli hřměla děla postupující vítězné Rudé armády. V Horním Bousově zabavili motocykl a odzbrojili dva okupanty. V místním hostinci se konala sbírka prádla a léků pro terezínské vězně. Kolem deváté hodiny hlásila telefonní služba příjezd dvou aut a hlášení bylo dodáno bojovníkům u Pyrámu, kteří se na jejich přivítání náležitě připravili. V zápětí na to hlásil telefon ze stanice od Mladé Boleslavě, že se blíží dva německé tanky. Tu to zprávu nebylo již možno podati k Pyrámu, neboť právě projížděla obě auta od Sobotky, na které bylo těsně za vsí vystřeleno a která palbu opětovala. Vtom již zazněly dělové rány a do vsi padaly granáty. To již chlápci u Pyrámu byli v ohni kulometů z pancéřového auta a z obou tanků. Hučením ze směru od Mladé Boleslavě byl pozorovatel chvíli předtím upozorněn, že se blíží motorová vozidla odjinud než od Sobotky a dalekohledem zjistil nepřátelský tank, hned druhý a za ním pancéřové auto, ale chlápci ve svém bojovém zápalu nedbali výstrahy. Spoléhalí se na pancéřové pěsti a na své nedostatečné a zastaralé zbraně. Tolik let očekávaný okamžik, kdy mohli svou požlačovanou nenávisť ukojiti i za cenu svých životů a pomstíti nesmírné utrpení českých bratří, přikoval je k místu. Ve vsi se již střílelo, ale ze zátačky boleslavské silnice počala střelba z kulometů i z děl. Palba byla přesná, nedlouho předtím přeletělo nad pozicemi neohrožených bojovníků za svobodu německé zvědné letadlo, které se objevilo i průběhem líčené události. První tank přešel značnou rychlostí křižovatku a blokoval silnici k Turnovu, druhý zastavil u Pyrámu a sjel k Přepeřům a do Přepeř za neustálé střelby. I pancéřové auto střílelo ze čtyř kulometů na všechny strany. Naši hrdinní chlápci měli již několik raněných a ustupovali, neboť nerovný boj byl ztracen. Okupanti, ozbrojení ještě ručními automaty, prohledávali Přepeře, vnikli do Horního Bousova, kde zastřelili hostinského Fr.Ságlu a Tůmu z Přepeř, vyrabovali hostinec, zranili občany Pavlíčka z Oštovic a Zahrádku z Oseka. Z Přepeř převlekli chycené a raněné k Pyrámu, kde je postříleli. Tam padli z Horního Bousova Fr.Hrádek a Jar.Pelc, z Přepeř občané Král, Mařan, Smolík a Zdánský, z Kněžnostu Rejzek, dva Slováci V.Seber a I.Āodi a Förster z Přepeř podlehl svému zranění nedlouho potom. Zraněn byl též ruský partyzán a den předtím V.Brož z Horního Bousova při zkoušení pancéřové pěsti. - Ve středu dne 9.května potěšila všechny radostná zpráva o příjezdu Rudé armády do Prahy a ve čtvrtek 10.května vítali jsme i u nás bratry Osvoboditele. V pátek 11.května konal se dopoledne v Sobotce pohřeb J.Pelce, odpoledne hromadný pohřeb hrdinů v Dolním Bousově. Obou se účastnili zástupci Rudé armády, školní mláčež, úřady a korporace v nevídaném počtu. Čest památce padlých hrdinů!

Okresní úřad v Sobotce teprve dne 4.září, kdy se již dávno hrálo, intimoval městskému úřadu v Sobotce povolení pražského místodržitelství z 23.července 1857 /a krajského úřadu v Mladé Boleslavi/ k provedení šesti divadelních her /názy nejsou v povolení uvedeny/ s podmínkou, že jistý díl hrubého příjmu bude odevzdán zamýšleným dobročinným účelům. Okresní úřad sobotecký vymezil tento příspěvek nejméně na jednu pětinu příjmu hrubého. Prakticky to znamenalo, že odvod určené peněžní kvoty musil být uskutečněn i tenkrát, skončilo-li by představení deficitem. To bylo jedno z úředních opatření, jež sotva působilo příznivě na rozvíjení ochotnické činnosti, zvláště tam, kde se báli či byli málo podnikaví. Aby sobotecký úřad okázaleji ozřejmil svou nechuť k ohlášené divadelní činnosti, přednosta okresu zároveň zakázal představení v místním divadle do té doby, dokud se z bezpečnostních důvodů nevybourá druhý vchod do divadla. Příkaz bezpečnostní jistě oprávněný, jde však o jeho časové uplatnění; to přece mohlo být nařízeno hned po velikonoční premiéře. Žádné jídlo se však nejl tak horké, jak se uvaří. Nebylo jinak ani za strohé bachovské éry. Městský úřad přestoval úřední rozhodnutí 5.září 1857, Václav Solc potvrdil na spise příjem vrácených šesti divadelních knížek a jistě mu byl tlumočen i úřední příkaz. Divadlo se však hrálo nejen 6., ale i 7.září, jakož i všechny další neděle. Přes noc sotva byl nový vchod probourán a vykonány všechny zednické i truhlářské práce s tím spojené. Spíš krátkou cestou a přimluvou dosaženo tichého úředního souhlasu pana okresního, že se hrát smí, patrně za slibu, že příkaz bude proveden po divadelní sezoně.

Jaký byl nejen prázdninový, ale celoroční náš repertoár v roce 1857, se dovídáme z vyúčtování činnosti byt ne zcela úplného na straně příjmové, dále zčásti z účtovaných divadelních návštěví a konečně o posledním představení /Vězení/ z úřední korespondence.

Nemohu zde zatěžovat podrobností, třebaže zajímavými, uvěduť toliko celkový stručný přehled o divadelní činnosti v r.1857 u nás. Uskutečněna tato představení /datum, autor a název hry, překladatel, druh hry a rozsah hry/:

- 13.IV. : V.K.Klicpera: Žižkův meč, fraška o třech jednáních před 9.VIII. : Andreáš Pimprnos /podrobnosti o hře neznány/
- 9.VIII. : J.K.Tyl: Slepý mládenec, romant.činohra o 3 jedn.
- 15.VIII. : Hoppe: Doktor Fausta domácí čepička, přel.Kolár, fraška se zpěvy o 3 jedn.
- 16.VIII. : J.K.Tyl: Slepý mládenec /repriza/
- 23.VIII. : Molière: Lákomec, veselohra o 5 jedn.
- 30.VIII. : /posvícenská neděle/ Plötz: Zakletý princ, přel.Dr.Hák, veselohra o 5 jedn.
- 6.IX. : V.K.Klicpera: Jan za chřta dán, nář.činohra o 3 jedn.
- 7.IX. : Benedix: Pan strejček, přel.A.R., veselohra o 3 jedn.
- 13.IX. : Kořenovský: Obžánky, veselohra o 2 jedn.
- 20.IX. : Raupach: Duch času, přel.Dr.Pečírka, fraška o 4 jedn.
- 27.IX. : Mosenthal: Deborá, přel.Kolár, činohra o 4 jedn.
- po 30.XI.: Benedix: Vězení, přel.J.L.Lomnický, vesel. o 4 jedn.

Tudíž za celý rok 13 představení, z toho jedno reprizované. O prázdninách se hrálo každou nedělí, někdy i častěji. Bohužel kvalita asi nebyla úměrná kvantitě; nemohla ani být.

Chceme-li se zamyslet nad celkovým dramaturgickým obrazem tohoto soboteckého studentského repertoáru a pokusit se o hodnocení, bude s užitkem, vzpomene-li, co tehdejší divadelní kritika česká v Mikovcově Lumíru říká o současném českém divadelnictví. Zjišťuje, že fraška, zvláště pak vídeňská, zůstane "nejsmutnější stránkou našeho divadelního působení"; pro pobavení obecnostvá volá po dobrých vese-

/pokrač./

LIDOVÍ VYPRÁVĚČI NA SOBOTECKU

Na svých poutích za lidovými vyprávěči přišel J.Š.Kubín také v létech 1914-15 na Sobotecko a neodešel s prázdnou. Objevil zajímavé a nadané vyprávěče v Sobotce, v Čálovicích, na Písku, v Kacanovech, v Hrdonovicích, na Vyskři atd. Vyprávěnky, které tu nasbíral, uveřejnil s dalšími výsledky svého bádání v knize Lidové povídky z Podkrkonoší /1922/.

Koncem minulého roku vyšly Kubínovy povídky znovu a v novém hávu /SNKLU Praha 1964/. Statný svazek o 600 stranách obsahuje nejen povídky zapsané Kubínem, nýbrž i obsáhlý ediční aparát dr.Jaromíra J e c h a , vědeckého pracovníka Ústavu pro etnografii a folkloristiku ČSAV, který Kubínovu sbírku nově transkriboval, doplnil opětovnými zápisy po padesáti letech, srovnávacími poznámkami k jednotlivým textům a podrobnými údaji o vyprávěčích, jak je získal z úředních záznamů a z informací od jejich potomků. Kniha je opatřena také seznamem místních a pomístních jmen i slovníčkem méně známých krajových výrazů. Toto nové a moderně vypravené vydání Kubínova sběratelského díla je chloubou české folkloristiky na světovém fóru.

Sobotecké čtenáře bude asi zajímat, že J.Š.Kubín našel vydatnou studnici lidových povídek v příslušnicích rodiny Václava Hortlíka /nar.v Libošovicích 1834, zem.v Sobotce r.1918/, kterému se v Sobotce říkalo Zpěvák. Jako starý voják poznal hezký kus světa, než se oženil s Alžbětou Ortovou z Nepřívěce a než se jako krejčí usadil v Sobotce. Jeho fabulační talent zdědili jeho synové František /1871 - 1945/ a Václav /1874 - 1936/. U nich si Kubín zapsal několik povídek, např.Honza a těžká služba, Tembor, Raubrhejtman jako ženich, Krajánek a čert, Kočička, pejsek a kohoutek aj. Zápisy Kubínovy nyní rozhojnil Jaromír Jech o nové varianty i o další vyprávěnky, které si zapamatovaly děti Františka Hortlíka, dcera Ludmila, provdaná Rottová a syn Václav. Tak neupadly v zapomenutí povídky Vo Lotarovi, Sirotek v Radhošti, Vo mladým řeznickým, Vo jeskynkách aj. Z výzkumů J.Jecha vyplývá, že František Hortlík, také stará vojna a dovedný tesář, vedl slovo na sousedských bésedách, které se u Hortlíků konaly, jak dotvrzuje dcera Ludmila Rottová: "/Muský/chodívali k nám navečír, to se eště svítilo petráken, a v zíně i vodpoledne. Vypravovalo se vo válkách a všelicos"/str.529/. Jindy nalézal vděčné posluchače i ve svých vnučích: "Von si dal nohy do trouby, sed si na lavici, kolikrát si i nohy spálil. Fajfku zapálil, je my děti poslouchaly dyc-ky, já a Aninka...", vzpomíná vnučka Ludmila Kolumpková /str.529/.

Mnoho nového objevil J.Jech i u potomků J.Brixího z Čálovic atd.

Je opravdu potěšením pročítat tyto povídky seznámené tak, jak vycházely "z úst lidu", a seznámenat se s bohatými poznámkami, v nichž vydavatel J.Jech vystihuje význam a půvab této staré lidové tvořivosti v našem kraji.

V.H.

Čtenáři nám napsali.....

Alena Vybíralová, Dolní Rožánka, okr.Žďár nad Sázavou:

Na Zpravodaj se těším, bude to vždy hezký pozdrav z naší Sobotky. Po přečtení mi vždy stoupne nálada k lepšímu. Jo si vy Sobotáci, bydlící doma, ani nedovedete představit. Přeji proto Zpravodaji mnoho zdaru.

Prof.Václav Kamelský, Praha:

Na každé číslo se těším, je to hezká kytička z Vašeho kraje a voní vzpomínkou i touhou být v létě zase mezi Vámi. Počítejte mě mezi své!

Dne 22. února 1965 po dvouletém hospodaření velkého ekonomického celku JZD Nástup se sídlem v Sobotce se konala výroční členská schůze. Družstevníci zhodnotili výsledky hospodaření za rok 1964, schválili celoroční výrobně finanční plán na rok 1965 a provedli volby představenstva a funkcionářů JZD. V tomto družstvu, které se skládá ze sloučených JZD Čálovice, Lavice, Sobotka, Spyšová, Staňkova Lhota a Stéblovce a jež hospodaří na výměře 906 ha zemědělské půdy /z toho 693 ha půdy orné/ pracuje 237 družstevníků.

Na své výroční schůzi se mohli družstevníci pochlubit skutečně dobrými hospodářskými výsledky. Také jejich účast byla téměř stoprocentní a po tak zvané pracovní schůzi byla i veselá zábava. Schůze probíhala za řízení předsedy s. Mařana. Funkcionáři JZD věnovali velkou péči její přípravě, což bylo kladně hodnoceno v diskusi i přítomným poslancem Národního shromáždění s. Kozákem, který pro svou otevřenost je mezi družstevníky a u celé sobotecké veřejnosti velmi oblíben. Zástupce OV KSČ v Jičíně s. Ouško ve svém závěru taktéž velmi dobře zhodnotil dosažené výsledky.

Docílená hodnota pracovní jednotky 20.-Kčs mimo naturálie odpovídala snaze družstevníků a jsou vytvořeny dobré předpoklady pro hospodaření v letošním roce. Pro loňské sucho bylo sice docíleno nižších hektarových výnosů u obilovin, ale u okopanin, zvláště u brambor, byla úplná nadúroda. Za plnění dodávkových úkolů se družstevníci nemuseli stydět, protože dali navíc 301 q obilovin, 467 q brambor, 7500 q cukrovky, 190 q masa, 65700 litrů mléka a 47000 kusů vajec. V plnění dodávkových úkolů je místní JZD vysoko nad celookresním průměrem. Došlo se na proto od nadřízených orgánů zasloužené pochvaly. Že si funkcionáři JZD vedli dobře, ukázaly i volby, kdy až na nepatrné změny byli opět všichni zvoleni a do čela družstva byl znovu postaven s. Mařan. Přejeme všem do letošního roku hodně zdraví a úspěchů. HJ.

M í s t n í k o n f e r e n c e K S Č

Komunisté organizovaní v ZO KSČ na závodech a v uliční organizaci v Sobotce se sešli dne 23. II. 1965 na místní konferenci. Této důležité schůze se zúčastnily delegace KV a OV KSČ. Ve zprávě MV KSČ byly vyznačeny úspěchy, kterých bylo dosaženo, byly kritizovány i nedostatky, které brzdí další úspěšný rozvoj výrobních sil. Bylo konstatováno, že usnesení, která si komunisté v Sobotce na předchozí plenární schůzi dali před rokem, byla splněna. Kampan za sloučení obcí na Sobotecku, vedená v roce 1963/4, se setkala s rozvahou a porozuměním občanstva na Sobotecku

a došlo ke sloučení jak na úseku hospodářsko ekonomickém /sloučení JZD v JZD Nástup/ tak i na úseku administrativně správním a od voleb v r. 1964 jsou všechny okolní obce sloučeny se střediskovou obcí Sobotkou.

V bohaté a plodné diskusi se zaměřili zástupci ZO KSČ na nedostatky a na hledání cesty jak nedostatky odstranit. Odhodlání dále ještě zlepšit práci komunistů na závodech i ve městě, prohloubit činnost organizátorsko výchovnou, je dobrým příslibem, že uváděné zásady nového řízení národního hospodářství se setkají s plnou podporou.

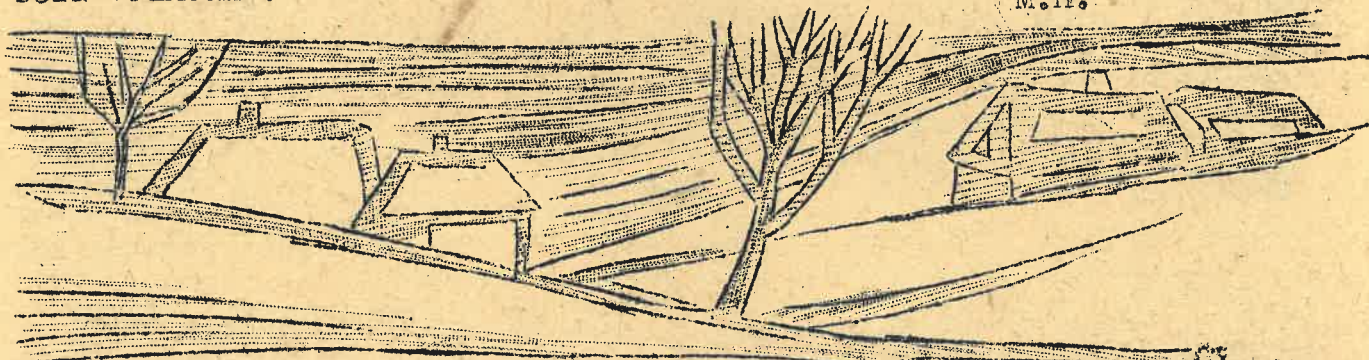
Ladislav Korběl

Čtenáři nám napsali

Věra Zenanová, Ostrava: ...srdečný dík za zasláné Zpravodaje. Byla jsem nesmírně potěšena, a velkým zájmem jsme si přečetly zajímavosti a novinky z milé a tolik vzpomínané Sobotky... hodně se nám stýská po tom milém a srdci drahém kraji.

Ino 8. března se konala v Sobotce v sále Státní spořitelny okresní kolo STMP v uměleckém přednesu. Dopoledne vystoupilo 32 jednotlivců, kteří předtím prošli výběrem v základních a střediskových kolech. Na prvních pěti místech se umístili: Jaroslav Chrupa ze Sobotky, Věra Tvořáčková a Zdenka Jakubcová z Jičína, Marcela Banková z Javornice a Ludmila Knapová z Nové Paky. Ze šesti souborů, které v jičínském okrese pěstují kolektivní formu uměleckého přednesu, zúčastnili se okresní soutěže dva soubory začínající: My 64 z Butovse a kroužek "Frézia" ze STZŠ Kopidlno. Dva pokročilé soubory, které vede Eva Seemannová: Studio IO z Jičína a chlapčeská část recitačního studia Šránkova domu v Sobotce, přednesly obtížný, pečlivě propracovaný Dokument Vladimíra Holana (Panichidu a Rudošmejce). Zvláště zajímavou částí soutěže byly proslovy k slavnostním příležitostem, které byly letos přednášeny vůbec poprvé a vypsány okresní komisí jako počátek péče o kulturu veřejného slova. Zvítězili v nich Tanara Kološová ze Sobotky (projev k MDŽ) a Petr Pfeifer ze Sobotky (proslov k 20. výročí osvobození). Vítězové vystoupili na slavnostní přehlídce, uspořádané týž den na počest MDŽ. Večer byl pěkně navštíven a měl velmi dbrou úroveň, i když se u některých mladých recitátorů projevila únava z předchozí celodenní soutěže a zkoušek. Děti ze sobotecké družiny a školy vytvořily pro návštěvníce hezká blahopřání k MDŽ, soudruh Holata vyzdobil vkusně jeviště. Ke zduaru večera přispěli svým uměním i profesorka Libuše Slavíková na klavír a Stanislav Suchánek na harmoniku. Dobře zapůsobil i krátký výstižný úvodní projev tajemníka MNV s. Josefa Valkouna.

M.H.

Přednášku o chráněné krajinné oblasti Český ráj přednesl v cyklu o ochraně přírody dne 9. března v městské knihovně v Praze pracovník Ústavu památkové péče a ochrany přírody Dr. Jan Tríska. Nejdříve podal všeobecný popis sanokné oblasti i přilehlých rezervací, kde si všiml zvláště útvarů celostátního významu, mezi které zahrnuje i náš Plakánek. Upozornil na význam lidových staveb i na to, jak jsou vhodně zapřeny do krajinného celku. Tím přešel k řešení vztahu mezi člověkem a chráněnou oblastí. Je zajímavé, že pro hospodářské zájmy člověka je zřízení krajinné oblasti výhodné, neboť znamená její přirozené ozdravení. Oblast však vážně ohrožují neuvážené a mnohdy i přemrštěné požadavky rekreační a turistické. Jako příklad vhodně umístěného rekreačního objektu se uvádělo, sobotecké koupaliště.

Některé závěry Dr. Trísky jsou příliš optimistické. Z praxe víme, jak bývá někdy těžké obhájit všeobecně prospěšnou věc proti zájmům jedinceho interesanta nebo patriota. Bylo by jistě vhodné pozvat Dr. Trísku, aby svou přednášku opakoval v Sobotce, aby se i naše občanstvo seznámilo s touto nám všem tak blízkou tematikou.

Významnou částí přednášky byl krásný soubor diapositivů Ir. Jiřího Šolce. Ze Sobotcka se objevila Kost, Sentínská lípa a sobotecké koupaliště. Po přednášce se vyrojilo mnoho dotazů zvláště na Roubenku, Kost a Plakánek. Odpovídali na ně kromě přednášce jícího i přítomní odborníci.

K.S.

FOTOKROUŽEK : II VÝSTAVA v SOBOTCE

byla uspořádána v rámci STMP k oslavě MDŽ. Trvala od 7. do 15. března 1965 a soustředila na 60 prací třinácti amatérů od nejvyspělejších pražských Sobotáků (Josef Bureš, Dr. Jaromír Kuchař) až po nejmladší generaci (Radko Mrákota, Karel Kaprál). Z donátců zaslouží největší pozornost práce Antonína Strnada. Obsah vystavených fotografií je různorodý, od snímků rodinných přes krajinky a nálady až k náročným komposicím žánrovým. Ty poslední byly již vystavovány i v zahraničí. Po technické stránce a přihlednutí k daným možnostem výstava uspokojuje. V přednáškovém sále zdravotního střediska bylo poprvé využito dvou mezistěn, takže místnost získala na výstavní ploše. Fotografie byly vloženy do dvou skleněných tabulí a tak se i u nás uplatnila tato moderní a vkusná instalace.

Pořadatelé byli potěšeni účastí tolika vystavovatelů i živým zájmem návštěvníků a slibují, si od výstavy propagaci amatérské fotografické tvorby, dodnes u nás hodně oponíjené. Očekávají také vzrůst členství v právě ustaveném fotokroužku Osvětové besedy. -fka

29. října 1965 uplyne 120 let od narození Františka Peči, 2. března t. r. 50 let od jeho úmrtí a letos v dubnu tomu bude 80 roků, kdy navrhl místní školní radě stavbu nové školní budovy.

František Peča se narodil na Předměstí v domě č. 1. Jeho otec Matěj Peča byl rolník, matka Rosalie byla dcerou legendárního soboteckého kantora Františka Kendíka. Jejím bratrem byl předbřeznový básník J. L. Kendík, který prožil celé mládí v Sobotce.

František vychodil soboteckou "triviálku", čtvrtý ročník hlavní školy v Jičíně a tři roky mladoboleslavského gymnasia. Opustil však suchopárně tehdejší latinské školy a vyučil se doma kupectví u obchodníka Bernarda. Mladá jeho léta spadají do doby Bachovského absolutismu, kdy jsme "naši velebnou hymnu Kde domov můj mohli pěti jen v ústraní pod Humprechten, a kdy naše rázné Hej Slované nemohly slyšet uši bachovských policajtů", jak píše ve svých Vzpomínkách.

Ale i za éry Bachovy rozvíjí se v Sobotce kulturní život. František Peča hodnotil vždy vysoko zvláště zřízení divadla z bývalých solných skladů v roce 1850, v němž "my mladí studenti jsme vypomáhali co statisté našim starším kolegům...", kteří v letech těchto pořádným vlasteneckých divadelních kusů Klicperových, Macháčkových, Kolářových, Tylových a j. nemálo přispěli k utužení vlasteneckého smýšlení...". Později ochotnické hry i režíroval.

A záhy po vyučení se František Peča oženil a otevřel si roku 1868 krám v č. 198. Uplatňoval se pak nejen v životě společenském, ale horlivě si všiml i života politického. Četl Grégrovy Národní listy a v roce 1869 (tehdy byl u nás založen i Sokol) spoluzakládal mladočeskou stranu v Sobotce. Účastnil se též protivládních táborů lidu na Bezdězu, na Táboře u Lomnice nad Popelkou a jinde. Mladočeská strana dobyla záhy proti Staročechům správu obce i města. František Peča byl zvolen roku 1891 starostou a byl na toto místo povolován až do své smrti. Největší zásluhy si získal na poli školském. Založení měšťanských škol i stavba nové školní budovy vychází z jeho iniciativy. Efektivní jeho činen byl i telegram císaři a králi českému, v němž žádal za pomoc proti násilí, jež páchali Němci na českém lidu v pohraničních územích v době Badeniových jazykových nařízeních r. 1907.

Závěr života Františka Peči nebyl radostný. Ne pro ztrátu majetku, věnovaného na výchovu a vzdělání dětí (bylo jich deset, mezi nimi nadějný básník Vilém) ani ne pro nutnost založit si novou existenci ve stáří pronájemem Besedy. Co na něho na sklonku jeho dní zhoubně působilo, byla Světová válka, do níž musilo jít tolik českých hochů a mužů, mezi nimi i dva z jeho tří zbylých synů. Jeho zdravotní stav se rychle horšil a 2. března 1915 zemřel. Jeho pohřeb ukázal, jaké úctě, sympatii všech vrstev se těšil tento skromný a obětavý muž dobrého srdce a ušlechtilé mysli, jemuž nejvyšším příkazem byla vždy práce pro svůj národ a pro své tolik milované rodné město Sobotku.

K tomuto článku bylo použito Vzpomínek Františka Peči (Věstník Sobotecký 1927), jeho řeč na III. rodáckém sjezdu 1906, sobotecký archiv jeho dcery Olgy Smržové a ústní podání rodiny. Dr. V. Peča

S e d m d e s á t k a ř e d i t e l e F e j f a r a .

Jako znamenitému přesně na polovinu den dříve, neboť se Jičínsku 15. III. 1895 Chodil do obecné v k e Lhotě, do něšťan- v Mladé Boleslavi, kde absolvoval jednoroční Za světové války byl střel plic-. Jako učitel v školách na Všebořsku, na něšťankách v Dol- U nás v letech 1924 - ředitel chlapecké školy v Sobotce na živnosten- (od r. 1932 vedl její lidové škole hospodář-

matikáři vyšlo mu to března, respektive o narodil v Ledcích na jako učitelské dítě. Osenicích a na Zeleneck- ky v Libáni a do reálky maturoval r. 1913. Poté kurs pro učitele v Praze. těžce zraněn- utrpěl prů- tel působil na obecných v Ledcích, v Mladějově, ním Bousově a Sobotce. 1950, od 1. 9. 1939 jako ly. Kroně toho vyučoval ské škole pokračovací správu) a od r. 1936 na ské.

Velmi bohatá byla jeho činnost veřejná. Vykonal ji desítky let ve funkci jednatele; však to znáte, že na něm leživala největší tíha práce. Uveďme si alespoň některé instituce a spolky s hlavním úkolem v závorce: Okresní sbor osvětový (přednášky s diapositivy), okresní péče o mládež (speciální péče, dětské dny), Sokol (šibřinky, stavba tělocvičny), Jeřábkovo družstvo (loutkové divadlo, vydávání Jeřábkových spisů), generální poručení při Okresním soudu (paternit. spory, péče o nemanželské děti), újezdní školní rada a j.

K jeho uměleckým zálibám patřily pak zejména: hudba a zpěv, malířství a divadlo. Hrál v soboteckém triu, kvartetu i orchestru. R. 1949 založil dětský hudební kroužek, který déle než 10 let šířil slávu Sobotky na okrese, v kraji i v krajích sousedních. R. 1951 uspořádal na pozvání KNV v Olomouci v okrese Šternberk, Bruntál a Rýmařov za měsíc 28 koncertů, rok nato koncertoval při rekreaci v Posázaví a na Kutnohorsku.

Jako člen Šránkovy sobotecké družiny vypravil scénicky řadu her režirovaných samotným Fránou Šránkem. Loutková scéna Jeřábkového družstva měla v něm svého výborného principála. A když se r. 1947 filmovalo na Sobotecku Šránkovo Létá, nemohl se režisér K. M. Walló vybrati za místního poradce nikoho lepšího než ředitele Josefa Fejfařa.

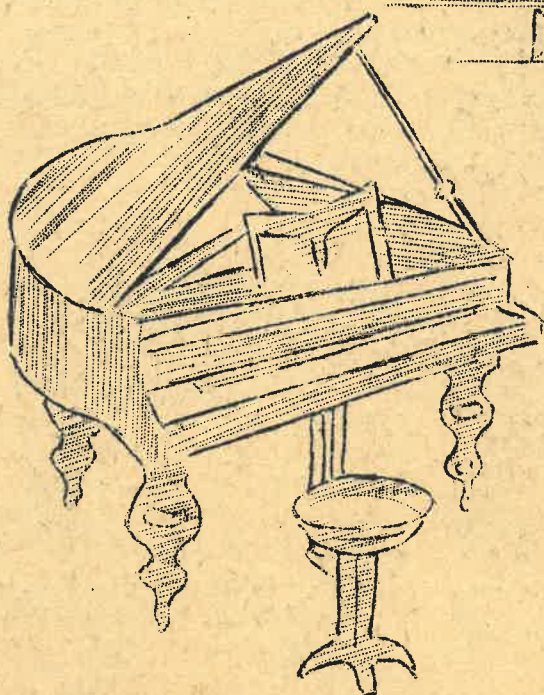
V malířství náš jubilat je žákem akad. malíře Ferd. Engelmlüllera. Své obrazy vystavoval příležitostně při různých oslavách v Sobotce. Posledně, tuším, roku 1948, kdy Sobotka 450. výročí povýšení na město. Také svými grafickými úpravami regionálních tisků (na př. V. M. Dufek: 60 let zpět, Fr. Stuchlík: Písničky domova, Fr. Soukal: Sobotecké písničky,

V. Frýba: Vyznání milosti a j.) ukázal nám nejen své umění malířské, ale i svou lásku k našemu kraji, v němž natrvalo zakotvil.

Mohli bychom toho prozradit na milého jubilenta při jeho sedmdesátce ještě mnohem víc. To si však necháme až rapotom a napak. A pak si budeme moci třeba i něco přimyslet... On to taky tak říkává... -fb-

*slavila

HUDEBNÍ SKLADATEL DR. R. VOMÁČKA

zasloužilý umělec a nositel Řádu práce, zemřel dne 2. března 1965. Rodák z Mladé Boleslavi (nar. 28. 6. 1887), měl blízko k našemu kraji a k básníku Fránovi Šrámkovi. Sám přiznává, že "sbírka básní Splav rozněcovala naše mladé duše v ovzduší let první světové války živelným přítakáním kráse života i ohlasem toho, co český člověk za této války prožíval." A dále: "Při čtení Šrámkových básní jsem cítil, že stojím před novým inspiračním zdrojem, jaký jsem předtím neprožíval. Vinula se v nich nová, volně se rozvíjející melodická linka vět naplněných nádhernými básnickými obrazy, utkanými ze vzácně volených a dojmově působivých slov, jež přímo volala po zhudebnění.... V básních jeho zralých let dojímal

mne zmoudřelý a někdy i humorně shovívavý pohled na osudné problémy lidského života, jež promítal často v alegorické obrazy a děje přírodní, jako vůbec jeho básně voní přírodou, kterou tak hluboce miloval i v kvítkách nejprostších." Proto je hezká řádka Šrámkových veršů, jinž B. Vomáčka dal hudební výraz. Tak v cyklu písní pro tenor a orchestr "Cesta z Bojiště" (op. 13) dodaly inspiraci básně Cesta z bojiště, Muž bloudící ženě, Sám a sám, Sobotní večer a Rodné městečko. Cyklus, provedený Českou filharmonií s vynikajícím pěvcem Audabertem Korečkem za řízení V. Talicha r. 1930, byl poctěn státní cenou. Roku 1923 vyšel cyklus písní s orchestrem "1914" (op. 11) se Šrámkovou básní Voják v poli; cyklus čtyř ženských sborů "Faunova píšťala" (op. 23 z r. 1931) je zcela věnován Šrámkovi /básně Březen, Letní bubeník, Podzimní opuštěná, Kozonoh pod sněhem/ "jako dík za krásné chvíle". Vedle sboru na básně Podivný večer vytvořil B. Vomáčka ještě cyklus tří mužských sborů "Tanec smrti" s básněmi Pechod /Marš fynébr/, Hospoda a Jiný pochod /Tam-tam/. "Na mnohé nám ještě zaněreno", sliboval.

V Boleslavu Vomáčkovi ztrácí český hudební svět jednoho z nejvýznamnějších představitelů skladatelské školy Vítězslava Nováka. Zůstaneme mu vděční za to, že svými skladbami razil Šrámkovým básním cestu k srdcím i koncertních posluchačů.

V. H.

Čtenáři nám napsali....

Jaroslav Bernart, Dolní Bousov: Děkujeme Vám za zasílání Zpravodaje. Přijali jsme jej velice kladně a s určitou závistí. My Bousováci lpíme na svém městečku podobně jako vy v Sebatce. Proto ta závist. Přejeme Zpravodaji mnoho zdaru, mnoho čtenářů a hlavně vytrvejte!

S O B O T E C K Á V Š E H O C H U Ť

Dne 28.ledna 1965 se konala v Okresní lidové knihovně v Jičíně beseda s Julií Charvátovou, Umělkyně, známá našim občanům z několika vystoupení v Sobotce, recitovala na této besedě i Šránkův Splav. ZD

V Okresní galerii obrazů a plastik v Jičíně vystavují do 7.III.1965 členové tvůrčí skupiny Svazu čsl.výtvarných umělců "Purkyně". Zahájení 14.II.1965 se zúčastnili i akademičtí malíři Arnošt Folprecht a Jan Špála.

Recitační studio Šránkova domu v Sobotce vystoupilo ve Šránkově domě dne 24.I.1965 s pořadem "Znám já jeden krásný zámek", v němž zazněly sobotecké verše milovaného básníka k počtě jeho 38.narozenin.

Dodatečně zaznamenáváme, že 27.XII.1964 uvedlo Divadlo hudby v Praze Šránkův Splav. Recitovali nár.umělec Zdeněk Štěpánek, Gabriela Vránová a Jan Šníd. Matiné, které režíroval Jan Šrámek, uvedl zasvěceným prosloven zasl.umělec básník František Branislav.

Čsl.rozhlas vysílal 30.I.pásmo veršů "Mně v hloubi srdce vždycky láska zpívá..." s verši Fr.Šránka. Jeho verše zazněly i v pořadu Plná noc pro Karla Pecha počátkem února.

V pořadu Čsl.televize po večerních televizních novinách 31.ledna 1965 jsme mohli spatřit nádherné výrobky sobotecké provozovny n.p.Poděbradské sklárny.

9.března 1965 se koná v malém sále Městské lidové knihovny v Praze v 19.30 přednáška Dr.Jana Trásky: Chráněná přírodní oblast Český ráj. KS

Výroční členská schůze MO Čsl.strany lidové v Sobotce se konala v hotelu Beseda 15.ledna. Přítomno bylo 20 členů a 4 hosté. Schůze byla zdařilá, přítomní pozorně vyslechli výroční zprávu, politický referát i kulturní vložku a zdravice ČsČK a obce Baráčeků. J.S.

Dne 4.února 1965 uplynulo 60 let ode dne, kdy v Bakově uzavřeli snatek Marie a Štěpán Svobodovi ze Sobotky. Diamantovou svatbu oslavili v plném zdraví a věříme, že se s panem Svobodou v létě opět shledáme ve stánku Jednoty pod Humprechtem.

Od 1.února 1965 se sloučily obce Drštěkryje, Ohařice, Samšina a Zámostí-Blata. Nový sloučený národní výbor má sídlo na Samšině.

6.února uzavřeli na MěNV Jičín snatek sl.Hana Patková, učitelka ze Sobotky a pan František Šolc z Dolního Bousova. Mnoho štěstí ve společném životě!

Sobotečtí jubilanti: 3.února vstoupil mezi padesátníky MUDr.Josef Ort, vedoucí primář onkologického oddělení trátnovské nemocnice a badatel v minulosti Sobotecka. - 4.února oslavila osmdesátiny Marie Fišerová ze Sobotky. 9.II.se dožil 75 let František Horčík ze Sobotky. - 12.února 1895 se narodila paní Marie Stašková ze Sobotky. 19.II.býlo 45 let divadelnímu ochotníku Josefů Vognerovi a 23.II. 40 let správci Humprechta prof.St.Balcarovi. Všem přejeme mnoho zdraví do dalších let!

Úmrtí: 31.ledna 1965 zemřela Františka Edebrantová ve věku 77 let. - 13.února, nedlouho před svými 96. narozeninami, zemřela nejstarší občanka města Anna Vacardová. - 16.února zemřely Marie Sobotková ve věku 67 let a Anna Šnáblová ve věku 72 let.

Program soboteckého kina v březnu:

3.V franc. Konisař Malignet zuří	20.-21.V čsl. Starci na chmelu
6.V ital. Nesnadná láska	24. V bulh. Inspektor a noc
7.0. V. čsl. Kam čert nemůže	27.-28.V franc. Dábel v těle
10:0. V pols. Kde je generál?	28. O sov. Kronika jednoho dne
13.V čsl. O něčem jiném	31. V angl. Práskáci
14.V čsl. Pochodně	
17.V sov. Rudná krev	

0 - odpolední, začátek v 15,30, V - večerní, zač.ve 20 hodin

Sport a tělovýchova

10.ledna 1964 byl založen v TJ Slavoj Sobotka oddíl stolního tenisu. Vedoucím oddílu je Josef Rejha, učitel ZDS. Oddíl se účastnil okresního přeboru, ve kterém se mužstvo mužů umístilo na 2.místě a družstvo žen na místě 3. Na začátečníka to byl pěkný úspěch.

Dobrou organizací se počet členů oddílu zvětšil z původních 17 na 43 registrovaných členů. Zkušenější členové oddílu si vzali na starost výchovu dorostu a všichni pravidelně trénují.

Do letošního okresního přeboru vstoupili muži a ženy se dvěma družstvy. Mužstvo A je složeno ze zkušených hráčů, kteří jsou po první polovině soutěže zatím na 1.místě v tabulce. Mužstvo B je složeno z hráčů mladších, kteří získávají zkušenosti pro příští léta.

Že je mezi členy oddílu o stolní tenis opravdový zájem svědčí skutečnost, že se na okresní přebor jednotlivců pro rok 1965 dostavilo celkem 26 hráčů ze Sobotky. J.Rejha získal 3.místo a postoupil s H.Vojtíškovou do krajského přeboru. R.Baniar získal 3.výkonnostní třídu. V dorostu si vedla výborně Jarnila Fišerová, která získala první místo v jednotlivcích a společně s Lenkou Rejhou přebornický titul ve čtyřhře. V dorostencích obsadil Josef Pittner 2.místo a Zdeněk Haken se umístil mezi prvními osmi. Také z pionýrské olympiády, pořádané 1.února v Ostroměři si přivezli naši dorostenci bohatou úrodu medailí: Lenka Rejhová dvě zlaté a jednu stříbrnou, J.Sedláček 1 zlatou, Marcela Oplová dvě bronzové a Renka Ulrichová jednu bronzovou. Z tohoto úspěchu naší mládeže jsme měli velkou radost.

Na letní nezáseznu plánuje oddíl uspořádání turnaje o putovní pohár, několik přátelských utkání a poctivý trénink na příští sezonu.

Josef Rejha

Zpravodaj Šrárkovy Sobotky. Řídí redakční rada, grafická výtzdoba Dr.Alois Kafka.Adresa: Zpravodaj ŠS,Osvětová beseda Sobotka. Rozmnožuje:Středočeské tiskárny závod 219 Mladá Boleslav.Povoleno OŠK ONV Jičín číslo N-04 - 51260. Uzávěrka tohoto čísla 15.2.1965. Vychází nepravidelně cca jednou měsíčně.